

అంతర్ముఖ సమాకాశం

—నాకూ శ్రీమతికీ కొన్ని విషయాల్లో అభిప్రాయభేదాలు రావటం ఉద్దు. సా మాన్యంగా ఆవిడ అవునన్నదానికి నేను కావనడం పరిపాటి. దానికి ప్రత్యేకమైన కారణం ఏమీలేదు కాని నా విషయంలో మాత్రం ఆవిడ వైఖరి వేరు. నేను అవునన్న దానికి ఆమె కాదనడం చాలా అరుదు. అది నా వీర ఉండే ప్రేమవల్ల కావచ్చు; భర్తనుకదా అన్న భయంవల్ల కావచ్చు; తను పూర్వోత్తర సంప్రదాయానికి చెందినదవడం వల్లనూ కావచ్చు; రస

వెంబాళా

యంపేర్వదాజ్ఞి అని గౌరవం వల్లనూ కావచ్చు. దీనివల్లను అని ఇవమిద్దంగా చెప్పలేను. కాని ఎంతో అవునరం వుండి ప్రత్యేకమయిన కారణం అంతేతప్ప నా మాటకు తిరుగులేదు. అలాంటి పరి

స్థితుల్లోకూడా నేను సామాన్యంగా ఓటమి అంగీకరించను; కనీసం అంగీకరించి నట్లు కనపడను. దీనికి నేను ఆస్పృహపడు గర్విస్తుంటాను; నన్ను నేను మెచ్చుకుంటుంటాను. కాని ఒక్కొక్కప్పుడు నే సాధించిన విజయానికి కారణము నాలోని మానసిక దౌర్బల్యమేమో ననిపిస్తుంది. ఉభయం చిన్నచిన్న విషయాల్లో కీడు గాడుకున్నా. నా విజయ గర్వానికి ఆమెకూడా తన సంతోషాన్ని బహువిధాలుగా ప్రదర్శిస్తుండటం. అందులో ముఖ్యమైనది - నేను మీ దాన్ని, మీ లలితను; అంతకన్నా నా కేం కావాలి అంటుండటం. లలిత అని ఆమెను సంబోధించినపుడల్లా ఆమె పరవశమై పోతూండటం. మరి పరవశ మెక్కువై పోతే, మళ్ళీ మళ్ళీ పిలవమంటూ వుంటుంది. ఆ పేరులోనూ, ఆ పిలిచే వైఖరిలోనూ తియ్యదనం ఉంటుంది అంటుంది. ఆమెను సంతోషపెట్టడానికి అవుసర మున్నా లేకపోయినా ప్రతి చిన్న విషయానికీ లలితా! లలితా! అని పిలుస్తునే వుంటాను. ఒక్కొక్కప్పుడు కోపంగా, ఒక్కొక్కప్పుడు ఆప్యాయంగా, మరో సమయంలో లాలనననపరసాల్లోనూ ఆ పిలుపు ఉట్టిపడుతూ ఉంటుంది.

ఉదయం లేచింది మొదలు ఆఫీసుకు వెళ్ళేవరకూ -

లలితా - టూత్ పేస్ట్;

లలితా - కాఫీ;

లలితా - స్నానం;

లలితా - టవల్;

లలితా - భోజనం;

లలితా - ప్రైముయ్ పోయింది;

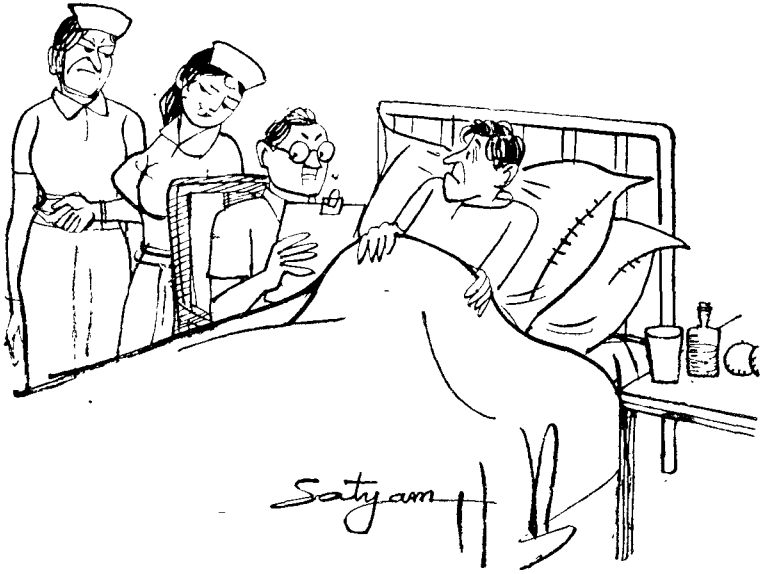
లలితా - పేపర్;

లలితా - సిగరెట్టు.

— ఆఫీసుకు డ్రెస్ చేసుకుని కారులో కూర్చుని బయలుదేరేవరకూ, ఆఖరు సారి 'లలితా - నే వెళ్తున్నాను;' ఈ కేకతో నా ఉదయం కార్యక్రమం పూర్తవుతుంది. లలిత చిరునవ్వుతో నాకు షీట్లు చెప్పి లోపకు వెళ్తుంది.

* * *

మా మేనకోడలు పెళ్ళి నిశ్చయమైనదనీ, మేమంతా తప్పక పెళ్ళికి రావాలనీ మా అక్కయ్య ఉత్తరం వ్రాసింది. పెళ్ళికి తప్పక వెళ్ళాలని సంబరపడుతూ ఇంటికి వస్తూనే లలితా అని కేకవేస్తూ, శుభవార్త అందచేశాను. తప్పక పెళ్ళికి వెళ్ళాలని లలిత మురిసి పోయింది. నేను నాలుగు రోజులు ఆఫీసుకు శలవపెట్టాను "రైల్లో ఆ వూరు పెళ్ళికి వెళ్ళి తిరిగివచ్చే ప్రైములేదు. సగంకాలం రైలు ప్రయాణంలో వృధా అయిపోతుంది. మనం కారులో బయలుదేరి పోదాం లలితా,"... అన్నాను శనివారం మధ్యాహ్నం ఆఫీసు కాగానే బయలుదేరితే, రాత్రి ఏదో ప్రైములో, ఎంత ఆలస్యమయినా ఆ వూరు చేరుకో

డాక్టరు :- చిత్రంగా వుండే! ఇతనికి జ్వరం ప్రొద్దున 93 డిగ్రీలు వుంటుంది, సాయంత్రం 103 డిగ్రీలు వుంటుంది ?
 కుర్రనయ్య:- “మరేంలేదండీ! ప్రొద్దున రోగిని ఆ మె చూస్తుంది, సాయంత్రం నేను చూస్తున్నాను.”

వచ్చు. ఆదివారం కలసివస్తుంది. సరదాగా బంధువుల్తోనూ స్నేహితుల్తోనూ గడిపెయ్యవచ్చు; వెళ్ళి సావకాశంగా చూడవచ్చు; చేయించవచ్చు; పెళ్ళిభోజనాలకు తీరుబాటుగా వడ్డనలో పాల్గొనవచ్చు; అక్క చెల్లెళ్ళతో అనురాగాలు ఒక పోసుకోవచ్చు; బావగారతో సరాగాలాడొచ్చు; విమూలవారిని విందుకు పిలవడానికి ధీమాగా వెళ్ళవచ్చు; వెళ్ళిన రోజు సీనిమా చూడవచ్చు; లలితా! లలితా! అని తీరుబాటుగా కేక వెయ్యొచ్చు. నా ఆనందానికి అంతులేదు.

శనివారం వచ్చింది.
 ఆ ఫీసు నుండి రాగానే, “లలితా బయలుదేరుదాం, త్వరగా రెడీ అవాలి,” అన్నాను.
 “ఆదివారం ఉదయమే తెల్లవారు జామున బయలుదేరుదాం. సాయంత్రం చీకటిపడేలోగా ఆ ఊరు ఎంత నెమ్మదిగా వెళ్ళినా చేరుకోవచ్చు,” అని సలహా ఇచ్చింది లలిత.
 నేను ‘లలితా’ అని ఒక్కకేక వేసి, నాటకంలోనిదైలాగులా “ఇప్పుడే బయలు

అదేవారి. నే నవునన్నదానికి నీవు కాదనకు," అన్నాను.

"ఈ ఒక్క విషయంలో నా మాట వివండి; నేను మీ లలితనుకాదా," అంది.

"నీ కవిత్వధోరణి ఇక చాలు కాని, త్వరగా బయలుదేరు," అన్నాను.

"నా మాట కాదనండి," అని ప్రాధేయపడ్డది.

నేను కాదనే అన్నాను పోయితీరాలి అని వక్కాణించాను. బయలుదేరాం. బయలుదేరేముందు ఆమె పంటఇంట్లోకి వెళ్ళి, ఏవోపటందగ్గర కొంచెం నేపుగొణుక్కువి. తన పుస్తకం ఒకటి చిన్నది పుచ్చుకుని కారులో కూర్చుంది.

"లలితా! నేనే గెల్చాను," అంటూ కారు స్టారు చేశాను. మేం పోవాలనిన దూరం చాలాఉంది. దారిలోకి కావాలనిన టిఫిన్ వగైరాలు హోటల్లో ప్యాకెట్ చేయించి, ధీమాగా సిగిరెట్టు ముట్టించి, కారు నడుపుతున్నాను. లలిత మౌనంగా ఉండటం గమనించాను. కారు పోతూనే ఉంది. ఊరి పోలిమెంటలు దాటింది. మంచిరోడ్డు. చక్కని గాలి. కొంచెం స్పీడ్ ఎక్కువచేశాను. కారు దూసుకు పోతున్నది. లలితవైపు చూశాను. ఆమె నిద్రపోతున్నవో మేల్కొని ఉన్నదో తెలియజాలదు. అప్పుడప్పుడు గాలికి రెపరెపలాడే కేళాలు ఆమె విశాలమైన నుదురును కప్పివేస్తూ ఆమెకు జోల పాట పాడున్నయ్యేమో అని అనిపిస్తు

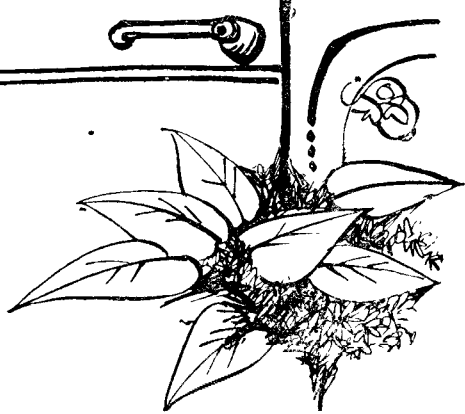
న్నాయి. ఆమె నిమిలితనేత్రాలు చూసి నేను తన్మయుణ్ణి అయినాను. 'లలితా' అని పిల్చాను. ఆమె పలుకలేదు. యోగసమాధిలో ఉన్నదేమో అని పించింది. కారు వేగంగా పోతూఉంది; చీకటి పడుతూపడుతూ ఉంది. ఎందుకో ఆమె బుగ్గిల్లి ఆమెను లేపుదామా అని పించింది. బుగ్గి గిల్లాను. ఆమె ఉలిక్కి పడి లేచింది.

చిరునవ్వు నవ్వుతూ, "కారులో గూడా మీసరాగాలేనా! స్టేరింగ్ జాగ్రత్త," అన్నది

"లలితా! నీవు నిద్రపోతుంటే ఏవీ తోగా ఉంది. ఏమైనా కబుర్లు చెప్తుంటే సరదాగా డైవ్ చేస్తుంటాను," అన్నాను. కారుతోపాటే చీకటి పడేకొద్దీ నిశ్శబ్దం ఎక్కువైంది. దాంతో కారు వేగంగానూ ఎక్కువైంది. తొమ్మిది గంటలుకూడా దాటింది.

రోడ్డుకు ఇరువైపులా ఉన్న అడవిని చూస్తూ, ఈ "అడవి" పులులూ, సింహాలూ ఉంటాయా," అని అమాయకంగా అన్నది

"ఉంటే మన కేం భయం; ననం కారులో పోతున్నాం. ఇప్పటికీ మనం వెళ్ళవలసి. దూరంలో సగంపైగా వచ్చేశాం. ఈ అడవి దాటేమంటే ఏదైనా చిన్న ఊరు వస్తే, అక్కడ కొంచెం నేపు విశ్రాంతి తీసుకుని మళ్ళీ బయలుదేరచ్చు," అన్నాను.

చుట్టూ చిక్కటి చీకటి;
 కీచురాళ్ళధ్వని జోరుగా విన్పి
 స్తున్నది. పదిగంటలు కూడా
 కావస్తున్నది. కారు వెల్తుర్లో
 కొంచెందూరంలో ఎవరో వ్యక్తి
 కారుకు ఎదురుగా వస్తున్నట్లు కన్పిం
 చింది నాకు. లలితను చూడమంటే తన
 కెవ్వరూ కన్నడ లేదన్నది కారు
 కొంచెం 'స్టో' చేశాను. ఆ వ్యక్తి పెద్ద
 పెద్ద చేతుల్లో ఎదురుగా వస్తున్నాడు.
 ముఖం సరిగా కన్పించడంలేదు. మనిషి
 చాలా పొడుగ్గా ఉన్నాడు. పెద్ద పెద్ద
 అంగలు వేస్తూ రాక్షసుణ్ణి జ్ఞాపకం
 తెస్తూ, భయంకరంగా నడుస్తున్నాడు.

అతని పాదాలు సరిగ్గా కన్నడడంలేదు.
 నాకు చిన్నప్పుడు చదువుకున్న కబం
 ధుడు జ్ఞాపకానికి వచ్చాను. నాకు భయం
 చేసిన మాట వాస్తవం. కారు ఆపడానికి
 బుద్ధిపుట్టలేదు. ఆకపోతే ఎదురుగా
 వచ్చే వ్యక్తి కారుక్రింద పడిపోవడం
 తథ్యం. కారు అతన్ని సమీపించేకొద్దీ
 అతను వేగంగా కారుకు ఎదురుగా
 వస్తున్నాడు.

“కారు ఇంత నెమ్మదిగా పోనిస్తున్నారేవీటి,” అన్నది లలిత.

“ఎవం మనిషి ఎదురుగా వస్తున్నట్లున్నాడు, చూడు,” అన్నాను.

“నా కెవరూ కన్పించడంలే,” దన్నది లలిత. అంటూ ఉండగానే నా కారు ఆగి పోయింది. ఎవరో బలంగా కారుకు ఎదురు నిలబడి రెండు చేతుల్తోనూ కారు ఆపుతున్నట్లు నిపించింది. కారు ముందుకు పోలేదు. కారు స్టార్టు చేసి ఏంతగానో ప్రయత్నించాను. కదలేదు కారు. కారు లైట్లు వెలగడం లేదు. ఆ వ్యక్తి ఇంకా కారును బలంగా నొక్కివట్టినట్లుగా ఉంది. కారులోంచి దిగే ప్రయత్నంలో ఉన్నాను. కాని భయంగానే ఉంది. ఆ మనిషి బందిపోటు దొంగ కావచ్చు, ఇంకెవరైనా కావచ్చు. లలిత మెడలోని నగలకోసం వాడు ముందుకు రావచ్చు. వాడు వస్తే ఆమెకూ నాకూ ప్రమాదం; ఇద్దరి ప్రాణాలూ దక్కవు. వాడిని ఎదుర్కొనడానికి నా దగ్గర ఏ ఆయుధాలూ లేవు. ఇంత బ్రతుకూ బ్రతికి వీడి చేతిలో చావడం ఇష్టంలేదు నాకు. కారు డిక్కిలో కొన్ని ఇనుప పనిముట్లు ఉన్నాయి. వాటిలో ఏదైనా పెద్దది ఉపయోగించి వాడిమీటికి ఉక్తవచ్చు కారు దిగి వెనక్కు వెళ్ళేగాని అవి రావు కారు దిగితే నిరాయుధుణ్ణి; దిగగానే జ్ఞానంలో వాడు నామీద కలెడొచ్చు. వాడు నన్ను పిచ్చికను పిసికినట్లు పిసికిపారెయ్యొచ్చు.

వాణ్ణి బాగా చూద్దామంటే కారులైట్లు వెలగడంలేదు. వాడు ఏవక్కనైనా దాక్కున్నాడేమో. ‘టానెట్’ తీసి, కారు ఎందువల్ల ఆగి పోయిందో చూద్దామంటే ... కారు దిగలేను. పైగా చీకటి ... లలిత ఏవీ మాట్లాడంలేదు. ప్రార్థిస్తుందా ... అన్నట్లుగా ఉంది. “లలితా!” అన్నాను.

“మీరుమాత్రం కారు దిగవద్దు ... ఏమీ ఫర్వాలేదు. కారుఆద్దాయి వేసినావైపు చూడండి,” అన్నది.

లలితనుచూసి కౌగలించుకున్నాను. చాలాసేపామెకొగిలిలో ఉండిపోయాను. కారుఆద్దాయి వగులగొట్టినా కొట్టగలదు వాడు ఒకచేత్తో ... ఆమె నా వీపుమీద చేయివేసి బుజ్జగిస్తున్నదా అన్నట్లుగా ఉన్నది. ఆమె కౌగిలిలో ఇంతహాయి నేను ఎప్పుడూ పొందలేదు. ఆమె నన్ను కౌగలించుకునిఉన్నా నోట్లో ఏమో గొణుగుతుండడం గమనించాను.

“అక్కడ ఎవ్వరూలేరు ... నాకు కన్నదనివాడు మీ కెలా కన్పించాడు,” అంటున్నది లలిత.

“ఇక్కడకూడా నే నవు నన్నదానికి నీవు కావడమేనా,” అన్నాను నేను ఆమె కౌగిలిమాత్రం వదలేదు. ఆరగంట అయింది... గంట అయింది. ఇంతసేపటికీ వాడు రాకపోయేటప్పటికి ... నాకు కొంచెం ధైర్యంచిక్కింది. కారు

మళ్ళీ 'సార్' చేయడానికి ప్రయత్నిం
వాను. కారు కదలేదు.

ఎవరుగా మినుకు మినుకు మంటూ
ఉన్న చిన్న దీపపువెల్తుల్లో ఎవరో
వస్తున్నారు అని అనుకున్నాను ... ఆ
చిన్నదీపం ఇంకా దగ్గరకు వస్తున్నది.
ఆదీపంవైపే చూడసాగాను, ఆమెకొగిలి
వదలి. ఆవైపే తీక్షణంగా చూస్తున్నాను.
ఆ చిన్నదీపం ఇంకా దగ్గరకు వస్తున్నది.

"ఇక మన కేం ఫర్వాలేదు. ఎవరో
ఆడమనషి వస్తున్నది," అన్నది లలిత.

నా సంతోషానికి మేరలేదు. కాని నాకో
మూల భయంగానే ఉన్నది - ఈమె ఇందాక
కారుకు అడ్డంగావచ్చినవాడి తాలూకేమో
నని. లలితమాత్రం ధైర్యంగా ఉంది.
ఆదీపం - ఆమనిషి మా కారు దగ్గరకు
వచ్చింది. మా ఇద్దర్నీ చూసింది... ఏం
మాట్లాడకుండా ఓ చిరునవ్వు నవ్వింది
ఆమె చాలా వృద్ధులు. ఒకచేతిలో కర్ర
ఉన్నది; ఒకచేతిలో దీపం ఉన్నది. ఆమె
చేతిలోని కర్రను అవసరమైతే నేను
ఉపయోగించవచ్చునని ధైర్యం తెచ్చు
కున్నాను. కారు తలుపు తీసి బయటకు
వచ్చాను.

"కారు ఆగిపోయింది. సట్టడవిలో
ఇద్దరం దిగబడిపోయినాం ముసలమ్మా."

"ఏం ఫర్వాలేదు నా యి నా! ...
ఇక్కడకు కొంచెందూరంలో మా ఇల్లు
వుంది. మీ కభ్యంతరం లేకపోతే మా

ఇంటికి రండి... తెల్లవారిన తరువాత మీరు
ప్రయాణం సాగించచ్చు..." అన్నది
ముసలమ్మ.

ముక్కు మొగమూ తెలియని
ముసలమ్మ ఇంటికి అర్ధరాత్రి పోవడం
ప్రమాదకరమేమో. ఆముసలమ్మ ఇంట్లో
ఎవరైనా దారిదొంగలు మకాం
వేయవచ్చు. సామాన్యంగా ఇలాంటి
అడుపుల్లోనే వాళ్ళు మకాం వేస్తూ
వుంటారు. ముసలమ్మ మాటవిని వెళ్తే,
మా ఇద్దరి ప్రాణాలూ గుప్పెట్లో పెట్టుకుని
వెళ్ళాలి. కీడెంచి మేలెంచమన్నారు.
ఈ అడవిలో ఇల్లుండంటే నమ్మకం
చిక్కడంలేదు. మేం ఇద్దరం కారు
దిగిన తర్వాత మమ్మల్ని చుట్టుముడితే
కష్టం; నిరాయుధులం. ఇద్దరి ప్రాణాలూ
ఒకసారే తీసేస్తే ఫరవాలేదు. ఒకర్ని
ఒకరు చూసుకుంటూ ప్రాణాలు
వదుల్తాము. నన్ను ముందు చంపి ...
లలితను వాళ్ళ ఏమైనా చేస్తే ... నేను
చనిపోయి కూడా భరించలేను. నేను
బ్రతికిఉండిగూడా చేసే దేమీ లేదు.
ముసలమ్మ దగ్గర ఉన్న కర్ర పనికిరాదు -
వాళ్ళు కున్న కత్తుల ఊధ్య ... ఒక్కొక్క
పుడు వాళ్ళ దగ్గర తుపాకు కూడా
ఉంటవి. కేవలం లలిత దగ్గర ఉన్న
సొమ్ముకోసం ఆకాపడితే ఫరవాలేదు.
ధైర్యంగా ఇచ్చివచ్చును. వంటరిగా ఉన్న
స్త్రీ లలిత ... ఆమెను ఏమైనా చెయ్య
వచ్చును. వాళ్ళు చాలామంది ఉంటారు.

నేను ఒక్కణ్ణి... పైగా నిరాయుధుణ్ణి. పోనీ ముసలమ్మమాట వినకుండా కాదులో కూర్చున్నా. ఆపాయం తప్ప తుందని హామీలేదు.

రోడ్డు తెదురుగా లారీ ఒకటి వస్తున్నది. చెయ్యియైత్తి ఆపడానికి ప్రయత్నించాను. వాడావలేదు. ఈ లారీ వాళ్లు మన లోకంలో ఉండరు. వాళ్ళు పగటిమాసపులు, రాత్రిదాసపులు. ఒక్కొక్కప్పుడు లారీవాళ్ళను ఆ పరిస్థితుల్లో ఆపడంకూడా శ్రేయస్కరంకాదు. ఈ లారీవాడు, ఒకవేళ ఆవి మమ్మల్ని దర్దర్ని లారీలో ఎక్కించుకున్నా... తర్వాత నన్ను యీ అడవిలో కిందికి తోసెయ్యొచ్చు.

ఇలా అనుకుంటూ ఉండగా ముసలమ్మ... "మీ రేం సందేహపడవద్దు నాయనా... నే చెప్పినట్లు మా ఇంటికి రండి. మీ కే ఆపదారాదు..." అని ప్రాధేయపడ్డది.

లలితకూడా... "ముసలమ్మ అంతగా ఆడుగుతున్నది... ఆక్కడికే పోదాం... ఏం జరిగినా... ఆ అమ్మవారిదే దయ. ఆమెమీద భారం వేసిపోదాం. అంతకంటే గత్యంతరంలేదు..." అన్నది.

మంచికో చెడుకో ఒక నిర్ణయానికి వచ్చాము. కారు లాక్ చేసి, ముసలమ్మ దీపం ముందుచూపిస్తుంటే వెనకాల నెమ్మదిగా వెళ్తున్నాము. అడవిలో దొంకలలోంచి. ఒక అరమైలు దూరం వెళ్ళిన

తరువాత చిన్నపాక కన్పించింది. "ఆ కన్పించేదే మా ఇల్లు నాయనా." అన్నది ముసలమ్మ. దైర్యంగా మొండిదైర్యంగా లోపల ప్రవేశించాము. ముసలమ్మ మాకు ఒక బాప ఇచ్చింది. తినడానికి రెండుసండ్లు ఇచ్చింది. కొంచెం మంచినీళ్ళు త్రాగాం.

"ఇక మీరు విశ్రాంతిగా పడుకోండి. ఏం భయంలేదు," అన్నది ముసలమ్మ. ప్రయాణంవల్ల, భయంవల్ల బాగా అలసిఉన్నామేమో... మాకు బాగా నిద్ర పట్టేసింది... గాడనిద్ర.

సూర్యోదయం అయింతర్వాత చాలా సేపటికి మెలుకవ వచ్చింది. కళ్ళు నులుముకుంటూ బద్ధకంగా లేచాను. లలిత ఇంకా నిద్రలో చిరునవ్వు నవ్వు కుంటూ ఉన్నది. వెంటనే లలితను లేపాను.

లలిత కళ్ళు తెరిచింది. మే మిద్దరమే మిగిలేం... ఆక్కడ పూరిపాకలేదు; ముసలమ్మ అంతకన్నాలేదు. మేం అడవిలో ముళ్ళపొదల మధ్యగా పడుకుని ఉన్నాము. పక్కగా నాగుపాము మెలికలు చుట్టుకుని పడగ విప్పింది - కేవలం కాపాడుతూ ఉన్నదా అన్నట్లు... లలిత చేయైత్తి నమస్కరించింది. నేను భయపడుతూ... నెమ్మదిగా లేచాను; ఆ పామూ వెళ్ళిపోయింది. లలితకు కొండంత దైర్యం వచ్చింది.

"ఏవండీ... మనల్నూ రాత్రి అమ్మ వారు కాపాడింది... కారులో ఎక్కింది

మొదలు ఆమెను ధ్యానం చేస్తూనే ఉన్నాను. రాత్రి కన్పించిన ఆముసలమ్మ ఎవ రనుకున్నారూ? అని అన్నదాకా .. నేను ఈ లోకం లోకి రాలేదు.

“మనం ఇంటిదగ్గర బయలుదేరి నప్పడే...నా కెందుకో కన్ను అదిరింది. అప్పుడు బయలుదేరడం నా కిష్టంలేదు. ఎంతచెప్పినా మీరు వినలేదు. కాదులో కూర్చున్నా నన్నమాటే గాని నా మనసు నాలో

లేదు... అంతా మనమంచికే లేండి,” అన్నది నవ్వుతూ ...

“మరి మనకారు ఆపిన పెద్దపెద్ద అంగలమనిషి ఎవరో నా కర్థంకాలేదు.”

కన్నడనివాణ్ణి గురించి ఆలోచించడ మెందుకు ... అది కేవలం మీ భ్రమ కావచ్చు,” అన్నది లలిత.

“నీవు నిజంగా లలితాదేవివి లలితా,” అన్నాను ఆమెను దగ్గిరికి తీసుకుంటూ... “ప్రేమ రూపా ప్రాయంకరీ! నామ పారాయణప్రీతా నంది విద్యా నచేశ్వరీ!”

అని మళ్ళీ ధ్యానం చేస్తూ నన్ను కౌగ లించుకున్నది లలిత. ఆముసలమ్మ ఎవరు? అనే సందేహం నా కున్నా... దానిని గురించిన తర్కం అనవసరం... బ్రతికి బయటపడ్డాము. బయటపడి బట్ట కట్టేము. నేను నా లలితను ఇక సహస్ర నామాలుగా పిలవచ్చు. ప్రతి నామానికి పలుకుతూఉంటుంది. లలిత ఎప్పుడూ నాదే ... ‘నేను మీదాన్నేగా’ అంటూ ఉంటుంది లలిత! అందుకే ‘లలితా! అని పిల్చినపుడల్లా పరవశమయ్యేది ఎప్పుడూ!